Adroddiad i'r:	**Cabinet**
Dyddiad y Cyfarfod:	**27 Mai 2014**
Aelod/Swyddog Arweiniol:	**Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill/ Paul McGrady**
Awdur yr Adroddiad:	**Richard Weigh, Prif Gyfrifydd**
Teitl:	**Adroddiad Cyllid**

---

1. Am beth mae’r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn rhoi manylion am gyllideb refeniw ac arbedion y Cyngor fel y cytunwyd arnynt ar gyfer 2014/15. Mae'r adroddiad hefyd yn rhoi diweddariad cryno o'r Cynllun Cyfalaf yn ogystal â'r Cyfrif Refeniw Tai a'r Cynllun Cyfalaf Tai.

2. Beth yw’r rheswm dros lunio’r adroddiad hwn?

Pwrpas yr adroddiad yw rhoi diweddariad ar sefyllfa ariannol bresennol y cyngor a chadarnhau’r cyllidebau gwasanaeth a gytunwyd ar gyfer 2014/15.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod yr aelodau'n nodi'r gyllideb ar gyfer 2014/15 a chynnydd yn erbyn strategaeth y gyllideb y cytunwyd arni.

4. Manylion am yr Adroddiad

Mae’r adroddiad yn rhoi crynodeb o gyllideb refeniw'r Cyngor ar gyfer 2014/15 (**Atodiad 1**). Mae cyllideb refeniw net y Cyngor yn £188 miliwn (£192 miliwn yn 2013/14). Ar yr adeg hon o'r flwyddyn nid oes unrhyw amrywiannau i adrodd arnynt. Bydd rhagor o fanylion ar gael yn yr adroddiad nesaf pan fydd effaith y sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn 2013/14 wedi cael ei gwblhau.

Mae **Atodiad 2** yr adroddiad yn dangos yr arbedion a gytunwyd arnynt am y flwyddyn. Cymerir y gellir cyflawni’r cyfan ond byddant yn cael eu hasesu'n barhaus trwy gydol y flwyddyn.

5. Sut mae’r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae rheolaeth effeithiol o gyllidebau refeniw a chyfalaf y cyngor a chyflawni'r strategaeth gyllidebol a gytunwyd yn sylfaen i weithgareddau ym mhob maes, gan gynnwys blaenoriaethau corfforaethol.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Yn ystod y cyfnod hwn nid oes unrhyw amrywiannau i'r adroddiad. Mae sefyllfa 2013/14 yn cael ei chwblhau a bydd yn llywio adroddiad alldro mis Mai a gyflwynir i'r Cabinet ym mis Mehefin. Cyfanswm cyllideb gorfforaethol a gwasanaeth net yw £124 miliwn (£128 miliwn y llynedd).

Mae'r gyllideb Cyllid ac Asedau yn cynnwys cynnydd yn y gyllideb o £1.5 miliwn gan fod y grant penodol ar gyfer PFI wedi cael ei drosglwyddo i'r Grant Cynnal Refeniw ac felly mae bellach yn rhan o gyllideb sylfaenol y cyngor.

Er nad oes unrhyw amrywiannau i adrodd arnynt, ar hyn o bryd rhagwelir y bydd Gwasanaeth yr Amgylchedd a Phriffyrdd yn wynebu llawer o bwysau a risgiau yn 2014/15 a fydd yn gofyn am gamau rheoli i aros o fewn y gyllideb gyffredinol. Mae'r rhan fwyaf o'r pwysau hyn hefyd wedi digwydd yn 2013/14 ond wedi eu gwrthbwyso yn bennaf drwy ddefnyddio eitemau unwaith ac am byth a chronfeydd wrth gefn. Y prif feysydd sy'n peri pryder yw:

- Mae yna bwysau sylfaenol o fewn y Gwasanaeth Cludiant Ysgol. Ar gyfer 2014/15 mae hyn yn debygol o fod oddeutu £270 mil
- Mae'r gostyngiad mewn incwm o barcio a welwyd yn ystod 2013/14 (yn bennaf yn y Rhyl a Phrestatyn) yn debygol o barhau. Mae gweithgor wedi cael ei sefydlu i nodi cynigion posibl i liniaru effaith
- Mae'r gyllideb Cynnal y Gaeaf yn ddigonol ar gyfer gaeaf 'normal' yn unig. Mae'r gwasanaeth hefyd wedi gorfod defnyddio'r rhan fwyaf o Gronfa Wrth Gefn Cynnal y Gaeaf yn 2013/14 i dalu am y gorwariant yn ymwneud â'r eira a chlirio i fyny ym mis Ebrill 2013. Y canlyniad yw y bydd gaeaf difrifol yn cael effaith uniongyrchol ar y canlyniad a ragwelir ar gyfer y gwasanaeth.
- Mae yna ddiffyg parhaus o £50 mil mewn incwm gosodiadau sy'n ymwneud â Gosodiadau Arfordirol oherwydd amgylchiadau y tu hwnt i reolaeth Gwasanaeth yr Amgylchedd a Phriffyrdd.

Cyllidebau corfforaethol – mae'r gyllideb ariannu cyfalaf wedi cynyddu gyda chyllid grant Menter Fenthyca Llywodraeth Cymru yn trosglwyddo i GCR ar gyfer benthyca darbodus Priffyrdd.

Rhagwelir y bydd cronfeydd arian wrth gefn y **Cynllun Corfforaethol** yn £15.3miliwn erbyn diwedd 2013/14. Mae'r Cynllun yn gwneud cynnydd a bydd yn cael ei adolygu yn ystod yr ychydig wythnosau nesaf i gymryd i ystyriaeth y sefyllfa derfynol ar ddiwedd y flwyddyn a rhagdybiaethau diweddaraf o safbwynt costau prosiect a phroffil gwariant, derbynebau cyfalaf, arian a benthyca darbodus.

Y **Cyfrif Refeniw Tai (CRT)**. Mae'r sefyllfa refeniw ddiweddaraf yn rhagdybio cynnydd mewn balansau ar ddiwedd y flwyddyn o £163mil. Mae'r gyllideb refeniw yn tybio y bydd £943 mil yn cael ei ddefnyddio i gyllido gwariant cyfalaf. Mae rhagolygon gwariant y Cynllun Cyfalaf Tai yn £6.1miliwn. Cyhoeddwyd ymgynghoriad ffurfiol ar ddod a'r system Cymhorthdal Tai yng

Nghymru i ben yn ddiweddar ac mae’r Cyngor yn datblygu ei ymatebion. Bydd aelodau etholedig yn cyfrannu at yr ymgynghoriad.

Rheoli’r Trysorlys - Ar ddiwedd mis Ebrill, roedd cyfanswm benthyciadau’r cyngor yn £141.648miliwn ar gyfradd gyfartalog o 5.63%. Roedd balansau buddsoddi yn £32.2miliwn ar gyfradd gyfartalog o 0.63%.

Mae crynodeb o **Gynllun Cyfalaf** y Cyngor wedi ei amgáu fel Atodiad 3. Mae’r cynllun cyfalaf cyffredinol a gymeradwywyd yn £24.6miliwn heb unrhyw wariant hyd yma. Hefyd wedi ei gynnwys yn Atodiad 3 mae’r gwariant arfaethedig o £14.4miliwn ar y **Cynllun Corfforaethol**.

Mae **Atodiad 4** yn rhoi diweddariad ar y prif brosiectau yn y Cynllun Cyfalaf.

7. Beth yw prif gasgliadau’r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd am y penderfyniad?

Cyflwynwyd crynodeb o’r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb i’r Cyngor i gefnogi’r arbedion yn y gyllideb eleni.

8. Pa ymgynghori a wnaed gyda’r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Cyn eu cymeradwyo gan y Cyngor Sir, cytunwyd ar yr arbedion gyda Phenaethiaid Gwasanaeth ac Aelodau Arweiniol, cyflwynwyd mewn gweithdai cyllideb ar gyfer aelodau a dosbarthwyd i staff. Cafodd y cynigion i fantoli'r gyllideb eu trafod yn fanwl yn y gweithdai i aelodau a rhoddwyd y cyfle i’r aelodau godi materion cyn i'r adroddiad terfynol fynd i'r Cyngor. Mae'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol wedi derbyn diweddariadau rheolaidd gan fod ganddo rôl oruchwylio mewn perthynas â phroses y gyllideb.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae’n bwysig bod gwasanaethau’n parhau i reoli cyllidebau’n ddoeth a bod unrhyw arian dros ben yn y flwyddyn yn cael ei ystyried yng nghyd-destun y sefyllfa ariannol tymor canolig, yn arbennig o ystyried graddfa gostyngiadau angenrheidiol yn y gyllideb yn ystod y ddwy neu dair blynedd nesaf.

10. Pa risgiau sy’n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i’w lleihau?

Dyma'r cyfnod ariannol mwyaf heriol y mae'r cyngor wedi ei wynebu a bydd methu cyflawni'r strategaeth gyllidebol a gytunwyd yn rhoi mwy o bwysau ar wasanaethau yn y flwyddyn ariannol gyfredol ac yn y dyfodol. Bydd monitro a rheoli cyllidebol effeithiol yn helpu i sicrhau bod y strategaeth ariannol yn cael ei chyflawni.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae'n ofynnol i awdurdodau lleol o dan Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu eu materion ariannol.